

Demokratia- ja julkisoikeusosasto

14.2.2023

VN/3517/2023

VN/3517/2023-OM-3

TIETOSUOJALAIN JA RIKOSASIOIDEN TIETOSUOJALAIN MUUTTAMINEN – TYÖRYHMÄN ASETTAMINEN

Asettaminen Oikeusministeriö on tänään päättänyt asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella luonnos hallituksen esitykseksi tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamiseksi.

Toimikausi 14.2.2023 – 31.12.2023

Taustaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (EU:n yleinen tietosuoja-asetus) 78 artiklan 2 kohdan mukaan jokaisella rekisteröidyllä on oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin, jos 55 ja 56 artiklan nojalla toimivaltainen valvontaviranomainen ei ole käsitellyt kantelua tai ilmoittanut rekisteröidylle kolmen kuukauden kuluessa 77 artiklan nojalla tehdyn kantelun etenemisestä tai ratkaisusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita hallinnollisia muutoksenhakukeinoja tai muita kuin oikeudellisia oikeussuojakeinoja. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680 (rikosasioiden tietosuojadirektiivi) 53 artiklan 2 kohta sisältää vastaavat säännökset. Perusoikeuskirjan 47 artiklan nojalla jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa.

Suomessa yleistä tietosuoja-asetusta täydentävät kansalliset säännökset sisältyvät pääasiassa tietosuojalakiin (1050/2018) ja rikosasioiden tietosuojadirektiivi on pantu täytäntöön kansallisesti henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetulla

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

lailla (1054/2018). Näissä laeissa säädetään rekisteröidyn oikeudesta saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi, jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan sitä koskevaa lainsäädäntöä. Tietosuoja-valtuutetun päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Lakeihin ei sisälly säännöksiä sellaisesta erityisestä oikeussuojakeinosta, jonka mukaan rekisteröity voisi saattaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos tietosuojavaltuutettu ei ole käsitellyt kantelua tai ilmoittanut rekisteröidylle kolmen kuukauden kuluessa käsittelyn etenemisestä tai ratkaisusta.

Perustuslain 21 §:ssä ja hallintolain 23 §:ssä turvataan oikeus viivytyksettömään käsittelyyn. Käsittelyn viivästytilanteessa rekisteröidyllä on keskeisenä oikeussuojakeinona käytössään hallintolain (434/2003) 8 a luvun mukainen hallintokantelu ylimmille laillisuusvalvojille, eli oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle. Vakavassa laiminlyöntitilanteessa asia voi tulla käsiteltäväksi tuomioistuimessa rikosoikeudellista virkavastuuta tai virkamiehen vahingonkorvausvastuuta koskevana asiana.

Euroopan komissio katsoo, että Suomen lainsäädäntö ei ole kaikilta osin asetuksen 78 artiklan 2 kohdan ja direktiivin 53 artiklan 2 kohdan mukainen.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on varmistaa, että rekisteröidyn oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoin tuomioistuimessa toteutuu myös tapauksissa, joissa on kyse tietosuoja-asetuksen 78 artiklan 2 kohdan ja direktiivin 53 artiklan 2 kohdan tarkoittamasta tilanteesta, ja laatia ehdotukset tarvittaviksi lainmuutoksiksi. Ehdotukset laaditaan hallituksen esityksen muotoon. Tarvittaessa esitykseen voidaan sisällyttää muut mahdolliset ehdotukset välttämättöminä ja kiireellisinä pidettäviksi tietosuojalain ja rikosasioiden tietosuojalain muutoksiksi.

Kokoonpano ja työn organisointi

Työryhmän jäsenet:

Lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, demokratia- ja julkisoikeusosasto, puheenjohtaja
Erityisasiantuntija Amanda Mäkelä, demokratia- ja julkisoikeusosasto, sihteeri
Lainsäädäntöneuvos Anna-Stiina Tarkka, demokratia- ja julkisoikeusosasto, jäsen
Ylitarkastaja Heikki Huhtiniemi, tietosuojavaltuutetun toimisto, jäsen

Työryhmän jäsenyys perustuu jäsenten virka-asemaan, minkä vuoksi ei ole voitu noudattaa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain säännöksiä toimielimen kokoonpanosta.

Työryhmä kuulee osana valmistelua tarpeen mukaan oikeusministeriön muita osastoja ja yksiköitä sekä muita tahoja.

Työryhmän työ tehdään virkatyönä ja kukin organisaatio vastaa omista kustannuksistaan.

Osastopäällikkö

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos, Hanna-Mari Kotivuori
yksikönpäällikön sijaisena

VN/3517/2023-OM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: